

Nom i cognoms _____

DNI / NIE _____

PROVA D'APTITUD PERSONAL
ACCÉS ALS GRAUS
EDUCACIÓ INFANTIL I EDUCACIÓ PRIMÀRIA

COMPETÈNCIA COMUNICATIVA
I RAONAMENT CRÍTIC

1. La prova avalua la capacitat d'expressar-se amb un grau acceptable de correcció pel que fa a l'aplicació de la normativa gramatical, raó per la qual penalitzaran els errors de normativa en el conjunt de la prova (d'ortografia, de lèxic, de morfologia o de sintaxi).
2. Escribeu les respostes únicament al quadern de la prova. Els exercicis inclouen espai suficient per respondre i pots utilitzar la pàgina en blanc per fer anotacions, esborranys, esquemes, etc.
3. Els telèfons mòbils o qualsevol aparell de telecomunicació han d'estar desconnectats i guardats a les bosses o motxilles. No està permès l'ús d'aquests aparells i d'altre material no autoritzat.
4. No es pot respondre amb llapis, ni amb tinta vermella o verda.
5. Lliura la prova, encara que la deixis en blanc.
6. Quan es detecti que un alumne copia, se li demanarà que surti de l'aula.
7. És obligatori respondre la prova en la mateixa llengua en què estan redactats els enunciats.

(Podeu fer servir aquesta pàgina per fer esquemes, esborranys, etc.)

Aquesta prova conté 3 parts:

- . Part 1. Comprensió lectora (exercicis 1 a 5)
- . Part 2. Capacitat de síntesi i expressió escrita (exercicis 6 i 7)
- . Part 3. Domini del sistema lingüístic (exercici 8)

Per respondre a les preguntes de les parts 1 i 2 cal que llegeixis detingudament l'article següent: "El món es queda sense borinots" (de Manuel Ansedo, *El País*, 9 de juliol de 2015, versió digital; text adaptat)

ESCALFAMENT GLOBAL

El món es queda sense borinots

Els insectes, vitals per a cultius com el del tomàquet, desapareixen pel canvi climàtic. Experts proposen una gran migració, assistida per l'ésser humà, per salvar-los

- 5 "Un món sense borinots seria silenciós, trist i més pobre", lamenta el biòleg Jeremy Kerr. "Moltes espècies de plantes entrarien en declivi, i els jardins i l'agricultura de l'Amèrica del Nord i Europa tindrien pèrdues econòmiques. No crec que ningú sigui capaç d'imaginar quants mals comportaria", continua. "Els tomàquets, per exemple, depenen dels borinots".
- 10 Kerr, de la Universitat d'Ottawa (Canadà), no està preparant un llibre de ciència-ficció. El seu equip acaba de constatar que el planeta es queda de mica en mica sense borinots, aquests insectes pol·linitzadors que voleien pel camp a la recerca de nèctar i en el seu periple intercanvien pol·len entre les parts femenines d'una flor i les parts masculines. Sense aquesta pol·linització, i la duta a terme per les abelles i altres animals, no hi
- 15 hauria reproducció vegetal. No hi hauria fruits ni llavors. El 35% de la producció mundial d'aliments procedeix de cultius que depenen dels pol·linitzadors.
- El biòleg i els seus col·legues han analitzat 423.000 observacions de borinots pertanyents a 67 espècies d'Europa i l'Amèrica del Nord, fetes per diferents experts i institucions durant més d'un segle. El seu estudi revela que l'escalfament global està
- 20 expulsant els borinots de moltes de les seves zones històriques. Els insectes s'esfumen del sud del seu antic rang de distribució, però no es muden cap al nord, com sí que passa amb altres animals afectats pel canvi climàtic, com les papallones. L'hàbitat dels borinots, simplement, es redueix.
- "Les regions on aquests efectes són pitjors, amb pèrdues en el rang de distribució de
- 25 fins a 300 quilòmetres, són al sud d'Europa i de l'Amèrica del Nord. Llocs com Espanya, Itàlia i el sud de França", alerta Kerr. El seu estudi es publica avui a la revista *Science*.
- Els borinots han desaparegut en les tres últimes dècades de la franja sud que ocupaven entre el 1901 i el 1974, quan el clima era menys càlid. "Tan sols en els últims 35 anys,
- 30 les àrees que hem estudiat s'han escalfat entre dos i tres graus", remarca el biòleg. "Els nostres resultats suggereixen que espècies com els borinots simplement no són capaces d'adaptar-se a aquests canvis. Estan desapareixent", adverteix.
- "Aquests efectes són independents dels canvis d'ús de la terra i els pesticides", subratllen els autors a *Science*. La desaparició s'ha detectat també en zones sense
- 35 agricultura ni insecticides polèmics com els neonicotinoïdes. Allà on han pogut,

expliquen els científics, els borinots han escalat a zones més altes, uns 300 metres de mitjana.

40 A Espanya, l'equip de Kerr ha emprat dades de Leopoldo Castro, un professor d'anglès d'un institut de Terol que, en les seves estones lliures, s'ha convertit en un dels principals estudiosos dels borinots a la península Ibèrica. En té uns 2.000 a casa seva, pertanyents a les 40 espècies presents a la península. Castro, a més, és coautor del llibre *Risc climàtic i atlas de distribució dels borinots europeus*, un volum publicat recentment que també alerta de l'amenaça a aquests pol·linitzadors.

45 “Una bestiola que només es troba a partir dels 2.000 metres d'altura en l'àrea mediterrània té molt poc marge de supervivència. Si puja per la calor, es queda sense territori”, apunta Castro.

50 Kerr fa una proposta agosarada per salvar els borinots, més enllà de reduir les emissions de CO₂ per aturar l'escalfament global. El professor canadenc proposa “una migració assistida”, extreure les colònies amenaçades del seu hàbitat natural i portar-les a regions menys càlides al nord. “Això no s'ha intentat mai a escala continental ni per a un grup gran com aquest, però hem arribat al punt en què cal discutir-ho”.

55 Tanmateix, el cas dels borinots és difícilment extrapolable a altres insectes, segons José Ramón Obeso, catedràtic d'Ecologia de la Universitat d'Oviedo. “Els borinots són molt particulars, són pol·linitzadors característics de climes freds. Cap als tròpics, són més diverses les abelles, però la diversitat més gran de borinots es troba a l'Himàlaia”, explica Obeso, el qual no ha participat en el nou estudi. Les abelles, assenyala, només poden volar a temperatures superiors als 13 graus. Els borinots, en canvi, poden emprendre el vol a partir dels dos graus.

60 L'ecòleg, director de la Unitat Mixta de Recerca en Biodiversitat de Mieres (Astúries), ja va mostrar el 2013 que el rang de distribució dels borinots de la serralada cantàbrica s'estava elevant, en resposta a un escalfament regional de 0,8 graus en les últimes dues dècades. Dues espècies, el *Bombus cullumanus* i el *Bombus laesus*, s'han extingit localment. El nou estudi de *Science* “és molt valuós per establir pautes a escala global respecte del que ja sabíem per a determinats llocs d'Europa i l'Amèrica del Nord”,
65 segons Obeso.

70 El treball de Kerr, malgrat això, deixa una llacuna, segons el parer de l'investigador espanyol: per què els borinots fugen del sud i no colonitzen nous llocs més al nord? “Hi ha una hipòtesi molt clara. Per colonitzar han de trobar les seves fonts d'aliment, les plantes que pol·linitzen, però els vegetals no es desplacen a la mateixa velocitat”, conjectura. Aquesta hipòtesi obligaria a planificar molt bé la migració assistida que planteja Kerr.

L'enemic dels borinots potser no és exactament la calor, sinó els paràsits, aventura l'ecòleg espanyol. “Els borinots en llocs de temperatures més altes presenten més malalties parasitàries, encara que això de moment només és una hipòtesi”, reconeix.

PART 1. COMPRENSIÓ LECTORA

1. L'hàbitat dels borinots s'ha reduït molt sensiblement en algunes àrees. Què han fet les poblacions de borinots d'aquestes àrees? (*Tria la resposta més adequada.*)

- 1.a Han desaparegut del tot.
- 1.b S'han desplaçat 300 km cap al nord.
- 1.c S'han desplaçat a zones de més altura, on això era possible.

A quina línia o línies has trobat la informació per respondre a aquesta pregunta?

2. L'article explica que un dels problemes de la disminució de la població de borinots és l'efecte que té sobre la pol·linització de les plantes. Quin percentatge dels cultius destinats a l'alimentació es veuria afectat per la desaparició d'aquests insectes? (*Tria la resposta més adequada.*)

- 2.a Menys del 35%
- 2.b El 35%
- 2.c L'article no ens dóna aquesta informació.

A quina línia o línies has trobat la informació per respondre a aquesta pregunta?

3. L'article recull més d'una explicació per a la disminució de la població de borinots. Quina/quines de les afirmacions següents és/són correcta/es?

- 3.a L'augment del CO₂ intoxica els borinots.
- 3.b Els paràsits perillosos per als borinots s'han adaptat a les condicions dels hàbitats on poden viure els borinots.
- 3.c Els paràsits perillosos per als borinots no han canviat sinó que els hàbitats naturals dels borinots els són ara més propicis.

A quina línia o línies has trobat la informació per respondre?

4. Segons l'article, des de quan s'ha reduït la població dels borinots al sud del seu hàbitat natural? (*Tria la resposta més adequada.*)

4.a Des de 1901

4.b Des de 1974

4.c Des de 1985

A quina línia o línies has trobat la informació per respondre a aquesta pregunta?

5. A partir dels estudis sobre els borinots presentats en l'article, podem afirmar que els científics... (*Tria totes les opcions correctes.*)

5.a saben totes les causes que expliquen la reducció de les poblacions de borinots.

5.b han relacionat la reducció de les poblacions dels borinots amb l'escalfament del planeta.

5.c han descobert que hi ha paràsits perillosos per als borinots.

A quina línia o línies has trobat la informació per respondre?

PART 2. CAPACITAT DE SÍNTESI I EXPRESSIÓ ESCRITA

6. L'article que has llegit parla, sobretot, de dos estudis. Escriu als apartats corresponents la informació que es demana en cada cas.

6.a Identifica quins estudis són (autor/s i universitat).

Estudi A

Estudi B

6.b Identifica i copia una frase del text que reculli la idea principal de cada estudi. Indica a quina línia o a quines línies són.

Estudi A Línies:

Frase:

Estudi B Línies:

Frase:

6.c Escriu amb les teves paraules una coincidència i una diferència entre els dos estudis.

Coincidència:

Diferència:

7. Escriu un article per a un diari a partir del document “El món es queda sense borinots”.

El text ha de:

- tenir un títol adient,
- exposar la problemàtica presentada al document,
- recollir la teva opinió sobre la qüestió, i
- fer una proposta per abordar la situació.

Has d'argumentar la teva proposta a partir de la informació del document que has llegit i dels teus coneixements sobre l'evolució de les espècies i el canvi climàtic (extensió: 350-400 paraules). **Anota al final del text el nombre de paraules que has escrit.**

PART 3. DOMINI DEL SISTEMA LINGÜÍSTIC

8. Tot seguit trobaràs dos textos que no han estat revisats. Com veuràs, contenen diverses errades lingüístiques. Fent ús de la graella de les pàgines següents, detecta, corregeix i justifica 10 errors de normativa que trobis entre els dos fragments (poden ser errors d'ortografia, de lèxic, de morfologia o de sintaxi). Trobaràs un exemple després dels dos textos.

Text 1

- 1 L'altre vegada que vas venir a visitar-nos vas portar un grapat de caramels pels nens.
2 Les llaminadures els hi agraden molt, però tingues en comte que no son gaire
3 saludables. Quant tornis a venir, és millor portar-lis un cistell de fruites. Segur que
4 tambe estarán contents.

Text 2

- 5 Marta,
6 T'escric per què has infligit el nostre pacte: vam quedar que ningú esbombaria el secret
7 i l'has explicat a la Maria. Sobre tot, que la Maria no digui res pel grup de WhatsApp.
8 Si el Artur veigués el misatge, s'enfadaria molt, tan amb mi com amb tu. T'agrairía que
9 a partir d'ara fóssis mes curiosa amb les confessions que et fem. Hem pensava que eres
10 leial: espero que això que a passat sigui l'acceptió que confirma la regla.

Exemple:

<i>Línia</i>	<i>Detecció</i>	<i>Correcció</i>
1	altre	altra
<i>Justificació raonada del perquè de l'error</i> L'adjectiu <i>altre/a</i> té forma femenina i masculina. Com que acompanya un nom femení (<i>vegada</i>), cal la forma femenina.		

Detecció: Cal escriure la forma no correcta, tal com apareix al text.

Correcció: Cal escriure la forma correcta.

<i>Línia</i>	<i>Detecció</i>	<i>Correcció</i>
<i>Justificació raonada del perquè de l'error:</i>		
<i>Línia</i>	<i>Detecció</i>	<i>Correcció</i>
<i>Justificació raonada del perquè de l'error:</i>		
<i>Línia</i>	<i>Detecció</i>	<i>Correcció</i>
<i>Justificació raonada del perquè de l'error:</i>		
<i>Línia</i>	<i>Detecció</i>	<i>Correcció</i>
<i>Justificació raonada del perquè de l'error:</i>		
<i>Línia</i>	<i>Detecció</i>	<i>Correcció</i>
<i>Justificació raonada del perquè de l'error:</i>		

<i>Línia</i>	<i>Detecció</i>	<i>Correcció</i>
<i>Justificació raonada del perquè de l'error:</i>		
<i>Justificació raonada del perquè de l'error:</i>		
<i>Justificació raonada del perquè de l'error:</i>		
<i>Justificació raonada del perquè de l'error:</i>		
<i>Justificació raonada del perquè de l'error:</i>		
<i>Justificació raonada del perquè de l'error:</i>		